

Tillkännagivande från kommissionen om avtal av mindre betydelse som inte märkbart begränsar konkurrensen enligt artikel 81.1 i Fördraget (*de minimis*)⁽¹⁾

(2001/C 368/07)

(Text av betydelse för EES)

I

1. I artikel 81.1 förbjuds avtal mellan företag som kan påverka handeln mellan medlemsstater och som har till syfte eller resultat att hindra, begränsa eller snedvrída konkurrensen inom den gemensamma marknaden. EG-domstolen har fastslagit att denna bestämmelse inte är tillämplig när avtalet inte har märkbara effekter på handeln inom gemenskapen eller på konkurrensen.
2. I detta tillkännagivande beräknar kommissionen med hjälp av tröskelvärden för marknadsandelar vad som inte är en märkbar begränsning av konkurrensen enligt artikel 81 i EG-fördraget. Denna negativa definition av märkbar effekt betyder inte att avtal mellan företag som överskrider de tröskelvärden som fastställs i detta tillkännagivande alltid skall bedömas märkbart påverka konkurrensen. Sådana avtal kan fortfarande ha en försumbar påverkan på konkurrensen och därför inte förbjudas av artikel 81.1⁽²⁾.
3. Det är dessutom möjligt att avtal inte omfattas av artikel 81.1 på grund av att de inte kan påverka handeln mellan medlemsstaterna på ett märkbart sätt. I detta tillkännagivande behandlas inte denna fråga, och det anges inte i kvantitativa termer vad som inte utgör en märkbar påverkan på handeln. Det är emellertid vedertaget att avtal mellan små och mellanstora företag, såsom de definieras i bilagan till kommissionens rekommendation 96/280/EG⁽³⁾, sällan är kapabla att märkbart påverka handeln mellan medlemsstater. Små och medelstora företag är för närvarande definierade i rekommendationen som företag som har färre än 250 anställda och antingen en årlig omsättning som inte överstiger 40 miljoner euro eller en årlig balansomslutning som inte överstiger 27 miljoner euro.
4. I ärenden som omfattas av detta tillkännagivande kommer kommissionen inte att inleda förfaranden, vare sig efter anmälan eller på eget initiativ. När företag i god tro antar

att ett avtal omfattas av detta tillkännagivande, kommer kommissionen inte att ålägga företagen böter. Även om detta tillkännagivande inte är bindande för medlemsstaternas domstolar och myndigheter avser detta tillkännagivande att ge dem vägledning när det gäller tillämpningen av artikel 81.

5. Detta tillkännagivande gäller också beslut som fattas av företagssammanslutningar, samt samordnade förfaranden.
6. Detta tillkännagivande påverkar inte EG-domstolens eller förstainstansrättens tolkningar av artikel 81.

II

7. Kommissionen anser att avtal mellan företag som påverkar handeln mellan medlemsstaterna inte märkbart begränsar konkurrensen i den betydelse som avses i artikel 81.1,
 - a) om den sammanlagda marknadsandelen för avtalsparterna inte överstiger 10 % på någon av de relevanta marknader som omfattas av avtalet och avtalet ingås mellan företag som är faktiska eller potentiella konkurrenter på någon av dessa marknader (avtal mellan konkurrenter)⁽⁴⁾, eller
 - b) om marknadsandelen för var och en av parterna inte överstiger 15 % på någon av de relevanta marknader som omfattas av avtalet och avtalet ingås mellan företag som inte är faktiska eller potentiella konkurrenter på någon av dessa marknader (avtal mellan icke-konkurrenter).

I fall där det är vanskligt att klassificera avtalet som antingen ett avtal mellan konkurrenter eller ett avtal mellan icke-konkurrenter är tröskeln på 10 % är tillämplig.

⁽¹⁾ Detta tillkännagivande ersätter det meddelande om avtal av mindre betydelse som offentliggjordes i EGT C 372, 9.12.1997.

⁽²⁾ Se t.ex. EG-domstolens dom i de förenade målen C-215/96 och C-216/96 Bagnasco (Carlos) mot Banca Popolare di Novara och Casa di Risparmio di Genova e Imperia (1999) REG I-135, punkterna 34–35. Detta tillkännagivande påverkar inte principerna för bedömningen enligt artikel 81.1 såsom den angivits i tillkännagivande från kommissionen – Riktlinjer för tillämpningen av artikel 81 på horisontella samarbetsavtal, EGT C 3, 6.1.2001, i synnerhet punkterna 17–31 och i tillkännagivande från kommissionen – Riktlinjer för vertikala begränsningar, EGT C 291, 13.10.2000, i synnerhet punkterna 5–20.

⁽³⁾ EGT L 107, 30.4.1996, s. 4. Denna rekommendation kommer att omarbetas. Det är planerat att höja tröskelvärdet för den årliga omsättningen från 40 miljoner euro till 50 miljoner euro och det totala tröskelvärdet för den årliga balansomslutningen från 27 miljoner euro till 43 miljoner euro.

⁽⁴⁾ Gällande frågan vad en faktisk eller potentiell konkurrent är, se tillkännagivande från kommissionen – Riktlinjer för tillämpningen av artikel 81 i EG-fördraget på horisontella samarbetsavtal, EGT C 3, 6.1.2001, punkt 9. Ett företag betraktas som en faktisk konkurrent om det antingen är verksamt på samma relevanta marknad eller om det, i avsaknad av ett avtal, kan lägga om produktionen och börja tillverka de relevanta produkterna och saluföra dem på kort tid utan att utsätta sig för väsentliga tilläggskostnader eller risker som svar på en liten men bestående höjning av de relativa priserna (omedelbar utbytbarhet på utbudssidan). Ett företag betraktas som en potentiell konkurrent om det finns tecken som tyder på att företaget utan ett avtal skulle kunna och sannolikt skulle göra de nödvändiga ytterligare investeringarna eller ta på sig andra nödvändiga omställningskostnader för att kunna tränga in på den relevanta marknaden som svar på en liten och bestående höjning av de relativa priserna.

8. Då konkurrensen på en relevant marknad begränsas av den kumulativa effekten av avtal gällande försäljning av varor eller tjänster mellan olika leverantörer eller distributörer (kumulativ utestängningseffekt av parallella nät av avtal som har liknande följder för marknaden), sänks trösklarna för marknadsandelen i punkt 7 till 5 %, både vad gäller avtal mellan konkurrenter och mellan icke-konkurrenter. Individuella leverantörer eller distributörer med en marknadsandel som inte överstiger 5 % anses som regel inte väsentligen bidra till en kumulativ utestängningseffekt.⁽¹⁾ Det är inte troligt att en kumulativ utestängningseffekt föreligger om mindre än 30 % av den relevanta marknaden är täckt av parallella (nät av) avtal som har liknande effekt.
9. Kommissionen anser även att avtal inte begränsar konkurrensen om marknadsandelarna inte överstiger trösklarna på respektive 10 %, 15 % och 5 % som anges i punkterna 7 och 8 inte överskrider under två på varandra efterföljande kalenderår med mer än två procentenheter.
10. För att beräkna marknadsandelen är det nödvändigt att definiera den relevanta marknaden. Denna består av den relevanta produktmarknaden och den relevanta geografiska marknaden. Vid en definition av den relevanta marknaden bör vägledning sökas i kommissionens tillkännagivande om definitionen av relevant marknad i gemenskapens konkurrenslagstiftning.⁽²⁾ Marknadsandelar skall beräknas på grundval av uppgifter om försäljningsvärde eller, där det är lämpligt, uppgifter om inköpsvärde. Om uppgifter om värde inte finns tillgängliga kan annan tillförlitlig marknadsinformation, inklusive uppgifter om volym, användas.
11. Punkterna 7, 8 och 9 tillämpas inte på avtal som innehåller någon av nedanstående särskilt allvarliga begränsningar,
- såvitt avser avtal mellan konkurrenter såsom de definieras i punkt 7, begränsningar som direkt eller indirekt, ensamt eller i kombination med andra faktorer som parterna kontrollerar, syftar till⁽³⁾,
 - fastställandet av priserna när produkterna säljs till tredje part,
 - begränsning av produktion eller försäljning,
 - fördelning av marknader eller kunder.
 - såvitt avser avtal mellan företag som inte är konkurrenter såsom de definieras i punkt 7, begränsningar som direkt eller indirekt, ensamt eller i kombination med andra faktorer som parterna kontrollerar, syftar till,
 - begränsningar av köparens möjligheter att bestämma försäljningspriset, med undantag för leverantörens möjlighet att fastställa ett högsta försäljningspris eller ett rekommenderat försäljningspris, under förutsättning att dessa inte som en följd av påtryckningar eller incitament från någon av parterna får karaktären av ett fast eller lägsta försäljningspris
 - begränsningar av det geografiska område inom vilket, eller av de kunder till vilka köparen får sälja de varor eller tjänster som omfattas av avtalet, med undantag för följande begränsningar som inte räknas som särskilt allvarliga:
 - Begränsningar av aktiv försäljning inom det exklusiva geografiska området eller till en exklusiv kundgrupp som reserverats för leverantören eller som leverantören tilldelat en annan köpare, om en sådan begränsning inte begränsar köparens kunders försäljning.
 - Begränsningar av köparens försäljning till slutanvändare, om köparen driver verksamhet på grossistnivå.
 - Begränsningar av försäljning till icke auktoriserade återförsäljare av medlemmarna i ett selektivt distributionssystem.
 - Begränsningar av köparens möjligheter att sälja komponenter som levereras i syfte att infogas i andra produkter till kunder som skulle använda dem för att tillverka samma slags varor som dem som produceras av leverantören.
 - Begränsningar av aktiv eller passiv försäljning till slutanvändare av medlemmar i ett selektivt distributionssystem som driver verksamhet i detaljhandeledet med undantag för möjligheten att förbjuda en medlem av detta system att idka verksamhet från en icke godkänd etableringsort
 - Begränsning av korsvisa leveranser mellan återförsäljare i ett selektivt distributionssystem, inklusive mellan distributörer som driver verksamhet i olika försäljningsled

⁽¹⁾ Se även Tillkännagivande från kommissionen – Riktlinjer för vertikala begränsningar, EGT C 291, 13.10.2000, särskilt punkterna 73, 142, 143 och 189. Medan man i riktlinjerna för vertikala begränsningar när det gäller vissa begränsningar inte bara åberopar den totala utan också den bundna marknadsandelen, avser trösklarna för marknadsandelar i detta tillkännagivande de totala marknadsandelarna.

⁽²⁾ EGT C 372, 9.12.1997, s. 5.

⁽³⁾ Detta påverkar inte situationer av gemensam produktion med eller utan gemensam distribution såsom det definieras i artikel 5.2 av kommissionens förordning (EG) 2658/2000 och artikel 5.2 av kommissionens förordning (EG) 2659/2000, EGT L 304, 5.12.2000, sidorna 3 respektive 7.

- e) Begränsningar som avtalats mellan en leverantör av komponenter och en köpare som infogar dessa komponenter i andra produkter, och som hindrar leverantören från att sälja dessa komponenter som reservdelar till slutanvändare eller till reparatörer eller andra tjänsteleverantörer som köparen inte givit i uppdrag att reparera eller underhålla sina varor
- 3) såvitt avser avtal mellan konkurrenter såsom definierade i punkt 7, där konkurrenterna, inom ramen för avtalet, är verksamma på olika nivåer i produktions- eller distributionskedjan någon av de särskilt allvarliga begränsningarna i punkt 1 och 2 ovan
12. 1) I detta tillkännagivande skall begreppen "företag", "avtalspart", "distributör", "leverantör" och "köpare" även omfatta deras respektive anknutna företag.
- 2) Med "anknutna företag" avses följande:
- a) Företag i vilka en avtalspart direkt eller indirekt
- har rätt att utöva mer än hälften av rösträttigheterna, eller
 - kan utse över hälften av ledamöterna i styrelsen, direktionen eller organ som rättsligt företräder företagen, eller
 - har rätt att leda verksamheten.
- b) Företag som direkt eller indirekt gentemot en avtalspart har de rättigheter eller befogenheter som anges i a.
- c) Företag i vilka ett företag som avses i b direkt eller indirekt har de rättigheter eller befogenheter som anges i a.
- d) Företag i vilka en avtalspart tillsammans med ett eller flera sådana företag som avses i a, b eller c – eller två eller fler av dessa företag gemensamt – har de rättigheter eller befogenheter som anges i a.
- e) Företag i vilka de rättigheter eller befogenheter som anges i a gemensamt utövas av
- avtalsparter eller deras respektive anknutna företag som enligt a–d, eller
 - en eller flera avtalsparter eller en eller flera av dessa avtalsparters anknutna företag som enligt a–d, samt en eller flera tredje män.
- 3) Vid tillämpningen av punkt 2 e skall den marknadsandel som innehas av dessa gemensamt ägda företag fördelas i lika delar mellan vart och ett av de företag som har de rättigheter eller befogenheter som anges i punkt 2 a.